

Sodankylän kunta
Tekninen osasto
PL60
99601 Sodankylä
kirjaamo@sodankyla.fi

LAUSUNTO

14.1.2016

Dnro 34/2016

Asia: Paliskuntain yhdistyksen lausunto koskien moottorikelkkailureittisuunnitelmaa

Viite: Lausuntopyyntö 15.12.2015

MOOTTORIKELKKAILUREITTISUUNNITELMA VUOTSO-TANKAVAARA-KAKSLAUTTANEN

Sodankylän kunta pyytää lausuntoa moottorikelkkailureittisuunnitelmasta välille Vuotso-Tankavaara-Kakslauttanan. Reittisuunnitelman suunnittelualueella sijaitsee tällä hetkellä vuonna 1992 perustettu moottorikelkkaura. Reitin pitäjä olisi Sodankylän kunta. Reittisuunnitelman tavoitteissa todetaan, että reitin rakentamisella aiotaan minimoida meluhaittoja ja liikenteen vaikutuksia mm. poronhoidolle. Suunnitelman mukaan myös reitin linjaamisessa tulisi ottaa erityisesti huomioon poronhoidon kannalta tärkeät alueet.

Suunnittelualue sijoittuu kokonaan Lapin paliskunnan alueelle, erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulle alueelle (poronhoitolaki, PHL 848/1990, 2 §), sekä saamelaiden kotiseutualueelle (SaamelaiskäräjätL 974/1995, 4 §). Alueella valtion maita ei saa käyttää niin, että se aiheuttaa huomattavaa haittaa poronhoidolle (PHL 2§). Poronhoitoalueella myös porojen pelottelu on kielletty (PHL 42 §). Valtion maiden osalta valtion viranomaisella on neuvottelovelvollisuus suunnitellessaan poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä (PHL 53§).

Maastoliikennelain (1710/1995) 16 § mukaan:

--- Moottorikelkkailureittiä ei saa perustaa, jos sen käyttämisestä aiheutuisi luonnolle tai muulle ympäristölle, luontaiselinkeinoille, maa- ja metsätaloudelle, yleiselle virkistyskäytölle tai muulle yleiselle tai yksityiselle edulle huomattavaa haittaa.

Moottorikelkkailureitti voidaan perustaa riippumatta maa-alueen tai vesialueen omistajan tai haltijan suostumuksesta, jos reitin perustaminen on tarpeen yleisen kulkuyhteyden luomiseksi tai yleisen virkistyskäytön kannalta eikä reitistä aiheudu maa-alueen omistajalle tai haltijalle eikä poronhoidolle huomattavaa haittaa.

Moottorikelkkailureitistä kiinteistölle, maa-alueen omistajalle tai haltijalle, poronhoidolle tai ammattimaiselle kalastukselle aiheutuva vahinko ja haitta on reitin pitäjän korvattava.

Moottorikelkkailureittisuunnitelmassa (luku 8) ei ole selvitetty reitin vaikutuksia poronhoidolle Lapin paliskunnan alueella vaikka suunnitelman tavoitteissa on aiottu minimoida reitistä aiheutuvia vaiku-

tuksia. Maastoliikennelaki ei sinänsä ohjaa kovinkaan paljoa reittisuunnitelman sisältöä. Koska laissa kuitenkin todetaan, että reitti ei saa aiheuttaa poronhoidolle huomattavaa haittaa, ja että haitat tulee korvata, katsomme, että vaikutukset tulisi arvioida. Tämä silti vaikka vaikutuksia ei todettaisi olevan tai ne olisivat huomattavaa vähäisemmät. Suunnitelman saatteessa mainitaan, että nyt paikalla oleva ura on aikanaan sijoitettu maastoon yhteistyössä Lapin paliskunnan kanssa. Tämän asian esimerkiksi voisi mainita myös suunnitelmassa. Suunnitelman mukaan reitti sijoittuu noin 0,5 km etäisyydelle Vuomaselän teurastamosta. Reitin varusteiden osalta todetaan että Vuomaselän eteläpuolella olevassa poroaidassa on läppäveräjä, joka voidaan sulkea tarvittaessa myös poikkipuilla.

Suunnitelmassa mainitun teurastamon lisäksi Lapin paliskunnan Vuomaselän erotusaita-alue (pääerotusaita) on reitin läheisyydessä. Reitti kulkee yhteensä neljän poroaidan läpi: laidunkiertoaidan ja erotusaidalle johtavien siulojen läpi. Paliskunnan mukaan reitistä voi aiheutua haittaa porojen ettotoille, jos ne venyvät pitkään talvella ja jos veräjät eivät pysy kiinni. Veräjien toiminnassa ei kuitenkaan ole ollut ongelmia ja paliskunnalla on ollut veräjällä kiinnilaittamisesta muistuttava kyltti.

On olemassa hyväksi havaittuja keinoja vahinkojen estämiseen ja haittojen lieventämiseen, joiden tarpeellisuutta voi pohtia paliskunnan kanssa. Kelkkareitin käyttäjien on hyvä tiedostaa, että he ajavat koko ajan poronhoitoalueella ja poroja saattaa kulkea reitillä etenkin paksun lumen aikaan. Moottorikelkkojen ja porojen yhteentörmäyksiä tapahtuu vuosittain ja siksi on tärkeää tiedottaa, että reitin käyttäjillä on velvollisuus ilmoittaa em. tapahtumista viranomaisille tai paikalliselle paliskunnalle. Kelkkojen ajonopeuksiin olisi hyvä kiinnittää huomiota alueilla, missä poroja voi olla. Reitille voi tehdä pistoja, joita pitkin porot pääsevät siirtymään sivuun reitiltä. Poroista varoittavia liikennemerkkejä voi ottaa käyttöön alueilla, joilla poroja liikkuu. Reitin ylläpitäjän tulee kaiken kaikkiaan toimia niin, että reitillä liikkuvat tietävät olevansa poronhoitoa harjoittavan paliskunnan alueella ja samalla alueella liikkuu poroja, joita ei saa pelotella eikä häiritä (PHL 42 §). Poronhoitajilla tulee olla oikeus käyttää reittiä liikkeessaan poronhoitotyössä ilman erillisiä lupia, maksuja tai rajoituksia.

Paliskuntain yhdistys esittää reittisuunnitelmaa täydennettäväksi Lapin paliskunnalta joko haastattelemalla saatujen tietojen tai mahdollisen paliskunnan lausunnon pohjalta. Mikäli haittoja aiheutuu, tulee ne korvata paliskunnalle Maastoliikennelain 16§ mukaisesti. Korvaukset määrätään Maanmittauslaitoksen suorittamassa reittitoimituksessa (suunnitelmassa sanotaan maanmittaustoimistosta). Mikäli paliskunta näkee tarpeelliseksi PHL 53§ mukaiset neuvottelut, tulee ne käydä.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

ma/ao